Sygn. akt I Ns 257/26

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2026 r.

Sąd Rejonowy w Dębicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Bożena Kołodziej – Starostka

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2026 r. w Dębicy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z urzędu

przy uczestnictwie PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrum Realizacji Inwestycji Region Południowy z siedzibą w Krakowie, kuratora Marcina Parysa

o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu sądowego z urzędu

postanawia:

stwierdzić brak podstaw do wydania orzeczenia w przedmiocie stwierdzenia likwidacji niepodjętego depozytu.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie sygn. akt I Ns 190/16 Sąd Rejonowy w Dębicy Wydział I Cywilny zezwolił wnioskodawcy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrum Realizacji Inwestycji Region Południowy z siedzibą w Krakowie na złożenie do depozytu sądowego kwoty: 15.183,00 zł (piętnaście tysięcy sto osiemdziesiąt trzy złote) z tytułu odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość położoną w Grabinach, gmina Czarna a stanowiącą działkę nr 486/1 oraz kwoty 2.210,00 zł (dwa tysiące dwieście dziesięć złotych) z tytułu odszkodowania za

wywłaszczoną nieruchomość położoną w Grabinach, gmina Czarna, a stanowiącą działki nr 620/1 i 620/2, na okres dziesięciu lat licząc od dnia wydania postanowienia, z tym zastrzeżeniem, że kwoty powyższe zostaną wypłacone osobie lub osobom, które wykażą tytuł prawny do przedmiotowych nieruchomości na dzień ostateczności decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, stosownie do posiadanego przez nich udziału w nieruchomości. Sąd ponadto ustanowił dla nieznanych wierzycieli kuratora w osobie radcy prawnego Marcina Parysa oraz postanowił ogłosić publicznie o złożeniu kwoty do depozytu sądowego oraz o ustanowieniu kuratora w budynku Sądu Rejonowego w Dębicy oraz lokalu Urzędu Gminy w Czarnej.

dowód: - postanowienie Sądu Rejonowego w Dębicy I Wydziału Cywilnego z dnia 31 marca 2016 r. w aktach o sygn. I Ns 190/16 - k. 32-33.

W zamieszczonym przez Sąd Rejonowy w Dębicy ogłoszeniu, które zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń Sądu Rejonowego w Dębicy i na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Czarnej Sąd Rejonowy podał, że postanowieniem Sąd Rejonowy w Dębicy zezwolił wnioskodawcy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrum Realizacji Inwestycji Region Południowy z siedzibą w Krakowie na złożenie do depozytu sądowego kwoty: 15.183,00 zł (piętnaście tysięcy sto osiemdziesiąt trzy złote) z tytułu odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość położoną w Grabinach, gmina Czarna a stanowiącą działkę nr 486/1 oraz kwoty 2.210,00 zł (dwa tysiące dwieście dziesięć złotych) z tytułu odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość położoną w Grabinach, gmina Czarna, a stanowiącą działki nr 620/1 i 620/2, na okres dziesięciu lat licząc od dnia wydania postanowienia, z tym zastrzeżeniem, że kwoty powyższe zostaną wypłacone osobie lub osobom, które wykażą tytuł prawny do przedmiotowych nieruchomości na dzień ostateczności decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, stosownie do posiadanego przez nich udziału w nieruchomości.

Sąd ponadto ogłosił, że ustanowił dla nieznanych wierzycieli kuratora w osobie radcy prawnego Marcina Parysa.

dowód: - ogłoszenie Sądu Rejonowego w Dębicy wraz z potwierdzeniem wywieszenia na tablicy ogłoszeń od dnia 6 kwietnia 2016 r. do dnia 9 maja 2016 r. - k. 54, - potwierdzenie zamieszczenia ogłoszenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Czarnej w okresie od dnia

11 kwietni 2016 r. do dnia 12 maja 2016 r. - k. 48-49, - *potwierdzenie zamieszczenia ogłoszenia w dzienniku Gazecie Prawnej – k. 41.*

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy o sygn. I Ns 190/16 o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego.

Ocena prawna roszczenia:

W ocenie Sądu brak jest aktualnie podstaw do wydania orzeczenia w przedmiocie likwidacji niepodjętego depozytu.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów* (Dz. U. z 2006 r. Nr 208, poz. 1537 z późn. zm.) likwidacja niepodjętego depozytu z mocy prawa następuje w razie niepodjęcia depozytu przez uprawnionego, mimo upływu terminu do odbioru depozytu. W niniejszej sprawie, do określenia terminu do odbioru depozytu ma zastosowanie art. 118 a ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t Dz.U. 2026.399), zgodnie z którym odszkodowanie za nieruchomość, której własność przeszła na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, ustala się według przepisów rozdziału 5 i składa do depozytu sądowego na okres dziesięciu lat. Przepis art. 118 a) ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* stanowi zatem *lex specialis* w odniesieniu do art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów* (Dz. U. z 2006 r. Nr 208, poz. 1537 z późn. zm.) co oznacza, że wezwanie do odbioru może nastąpić po upływie dziesięciu lat od dnia złożenia przedmiotu do depozytu.

Natomiast likwidacja depozytu z mocy prawa zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów* (Dz. U. z 2006 r. Nr 208, poz. 1537 z późn. zm.) następuje w razie niepodjęcia depozytu przez uprawnionego, mimo upływu terminu do odbioru depozytu, przy czym termin do odbioru depozytu wynosi w niniejszej sprawie, zgodnie z art. 118a ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami*, dziesięć lat, od dnia doręczenia wezwania do odbioru uprawnionemu lub wezwania, o którym mowa w art. 6 ust. 5, czyli - przy braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nie ustalenia uprawnionego -

wezwania poprzez wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie na okres sześciu miesięcy, a gdy szacunkowa wartość owego depozytu przekracza kwotę 5.000,00 zł zamieszczenia również ogłoszenia w dzienniku poczytnym w danej miejscowości lub w Biuletynie Informacji Publicznej przez przechowującego depozyt.

W przedmiotowej sprawie o sygn. akt I Ns 190/16 ogłoszenie wzywające osoby uprawnione do odbioru depozytu nie spełniało wymagań formalnych w myśl art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów*, bowiem nie zawierało wezwania uprawnionego do odbioru depozytu w terminie dziesięciu lat od doręczenia wezwania przy zastrzeżeniu, że kwota ta zostanie wypłacona osobie, która przedstawi dowód prawa własności do nieruchomości przed dniem przejścia prawa własności na rzecz Skarbu Państwa pod rygorem stwierdzenia likwidacji depozytu i przejścia praw do depozytu na rzecz Skarbu Państwa. Ponadto ogłoszenie zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń tut. Sądu oraz Urzędu Gminy w Czarnej na okres 1 miesiąca zamiast, zgodnie z zapisem art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów*, na okres 6 miesięcy.

W ocenie Sądu brak jest zatem wydania orzeczenia w przedmiocie likwidacji niepodjętego depozytu sądowego z następujących powodów:

1. osoby uprawnione do odbioru depozytu nie zostały wezwane do jego odbioru w terminie 10 lat z pouczeniem, iż w przypadku jego nieodebrania nastąpi stwierdzenie likwidacji depozytu na rzecz Skarbu Państwa;
2. ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Sądu Rejonowego w Dębicy i Urzędu Gminy w Czarnej zostały umieszczone przez okres 1 miesiąca zamiast 6 miesięcy, jak przewiduje to wyżej wymieniona ustawa.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów* (Dz. U. z 2006 r., nr 208, poz. 1537 z późn. zm.) przechowujący depozyt jest obowiązany wezwać uprawnionego do odbioru depozytu w zakreślonym terminie oraz pouczyć o skutkach jego niepodjęcia.

Z uwagi na brzmienie art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów* (Dz. U. z 2006 r., nr 208, poz. 1537 z późn. zm.)

podstawową przesłanką likwidacji niepodjętego depozytu w trybie art. 4 ust. 1 jest prawidłowe wezwanie uprawnionego do jego odbioru. Wezwanie to musi zawierać elementy określone w art. 6 ust. 1, tj. wskazanie terminu określonego w art. 4 ust. 2 oraz pouczenie o skutkach niepodjęcia (tj. o likwidacji depozytu na rzecz Skarbu Państwa) – tak również Sąd Okręgowy w Szczecinie w uzasadnieniu postanowienia z dnia 11 maja 2015 r., sygn. akt II Ca 1390/17, LEX numer 2344016.

Podnieść ponadto należy, że w przypadku braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nieustalenia uprawnionego przechowujący depozyt jest obowiązany dokonać wezwania przez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w siedzibie przechowującego depozyt na okres 6 miesięcy. Jeżeli szacunkowa wartość owego depozytu przekracza kwotę 5.000,00 zł przechowujący depozyt zamieszczenia również ogłoszenia w dzienniku poczytnym w danej miejscowości lub w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 6 ust. 5 u.l.n.d.).

Biorąc pod uwagę, że w postępowaniu o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu chodzi o ustalenie, że doszło do utraty prawa własności przedmiotu świadczenia należącego do uprawnionego, Sąd powinien wnikliwie zbadać istnienie przesłanek określonych w ustawie (vide: uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2017 r., sygn. akt III CZP 39/17, LEX numer 2370772).

W tym stanie rzeczy ponieważ, nie zostały spełnione przesłanki z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. *o likwidacji niepodjętych depozytów* (Dz. U. z 2006 r., nr 208, poz. 1537 z późn. zm.) w zw. z art. 118a ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (j.t.Dz.U.2026.399) należało orzec jak w sentencji na podstawie powołanych wyżej przepisów.